

LIITE 1.

Vastineet Lämpölaitoksen alueen asemakaavan valmisteluvaiheessa saatuun palautteeseen

Asemakaavan valmisteluaineisto oli julkisesti nähtävillä 26.3.-5.5.2025 välisen ajan.

6 kpl lausuntoja:

1.) Lapin pelastuslaitos 28.3.2025	1
2.) Lapin maakuntamuseo 22.4.2025	2
3.) Lapin ELY-keskus 24.4.2025	2
4.) Paliskuntain yhdistys 29.4.2025	4
5.) Caruna 30.4.2025	6
6.) Lapin liitto 5.5.2025	7

Vastineet palautteeseen:

1.) Lapin pelastuslaitos 28.3.2025

Ranuan kunnanhallitus on pyytänyt Lapin pelastuslaitokselta lausuntoa asemakaavaehdotuksesta. Pelastusviranomaisen on tutustunut kaavaehdotukseen ja toteaa siihen liittyen seuraavaa.

Huomioitavina seikkoina pelastustoiminnan edellytysten mahdollistaminen/säilyminen eli pelastustiet, mahdolliset puomitikasauton nostopaikat ja tilantarve sekä sammutusvesijärjestelyt.

Muilla osin pelastusviranomaisella ei ole huomautettavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi. Tarkistetaan kaavaratkaisussa pelastustoiminnan edellytysten mahdollistaminen ja kuvataan tilanne kaavaselostuksessa.

2.) Lapin maakuntamuseo 22.4.2025

Ranuan kunta pyytää Lapin maakuntamuseon lausuntoa Teeritien lämpölaitoksen asemakaavan muutoksen valmisteluaineistosta. Lapin maakuntamuseo lausuu asiasta Ranuan kunnan alueesta vastaavana museolain (314/2019) mukaisena alueellisena vastuumuseona museolain 7§ 1 momentin 2 kohdan mukaisen kulttuuriympäristötehtävänsä puitteissa.

Kaavamutoksen tarkoituksena on mahdollistaa uuden lämpölaitoksen rakentaminen nykyisen laitoksen läheisyyteen. Suunnittelualue sijaitsee Ranuan kirkonkylän alueella Teeritiellä, 2. kunnanosan korttelissa 40 Rovaniementien, Pudasjärventien, Keskustien ja Posiontien risteyksestä koilliseen. Suunnittelualueen pinta-ala on 2,7 ha.

Arkeologia

Suunnittelualueelta ei tunneta arkeologisia kohteita. Suunnittelualue koskee pääosin jo rakennettua aluetta. Suunnittelualueelta ei 5p-aineistossa havaita arkeologisesti kiinnostavia anomalioita.

Lapin maakuntamuseolla ei ole asiasta arkeologisen kulttuuriperinnön osalta huomautettavaa.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Asemakaavan muutosalueella ei ole tiedossa olevia rakennetun kulttuuriympäristön kannalta merkittäviä kohteita tai alueita, eikä alueella ole havaittavissa viitteitä rakennetun ympäristön erityisistä arvoista.

Rakennetun kulttuuriympäristön osalta Lapin maakuntamuseolla ei ole huomautettavaa.

*Vastine:**Merkitään tiedoksi.***3.) Lapin ELY-keskus 24.4.2025****Suunnitelma**

Lausuttavan aineiston mukaan asemakaavan muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa uuden lämpölaitoksen rakentaminen nykyisen laitoksen läheisyyteen ja varautua tuleviin tarpeisiin ja investointeihin laajentamalla lämpölaitoksen aluetta ja osoittamalla lämpölaitoksen eteläpuolisen korttelin 40 tontille 1 teollisuusrakennusten korttelialuetta, jolle ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY-1).

Lausuttava aineisto sisältää 11.3.2025 päivätyn kaavaluonnoksen, siihen liittyvän kaavaselostuksen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman.

Sovellettava lainsäädäntö

Vastineet 7/2025

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) nimike on muutettu lailla maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (752/2023), joka tuli voimaan 1.1.2025. uusi nimike on 1.1.2025 alkaen alueidenkäyttölaki (AKL). Maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta annetun lain mukaan alueidenkäyttölain voimaan tullessa vireillä oleva asia käsitellään loppuun soveltaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Teeritien lämpölaitoksen asemakaavan muutos on kuulutettu vireille 4.12.2024, eli asia on tullut vireille maankäyttö- ja rakennuslain ollessa voimassa ja asia käsitellään loppuun soveltaen maankäyttö- ja rakennuslain säännöksiä.

Yleiskaavan ohjausvaikutus

AKL (MRL) 42 S:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteutumista.

Asemakaavan muutosalue sijoittuu 7.8.2009 lainvoiman saaneen Ranuan kirkonkylän osayleiskaavan alueelle. ELY-keskus katsoo, että asemakaavaluonnoksessa esitetty ratkaisu poikkeaa joiltakin osin yleiskaavasta yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueen (ET) osalta. Asemakaavaluonnoksessa ET-alue on osoitettu laajempaan kuin yleiskaavassa. ELY-keskus toteaa, että yleiskaavasta poikkeava ratkaisu ei ole perusteltu asemakaavan selostusluonnoksessa. ELY-keskus katsoo, että kaavaselostuksessa tulee arvioida asemakaavaratkaisun suhde yleiskaavaan sekä perusteltava yleiskaavasta poikkeava ratkaisu ja tarvittaessa otettava huomioon, mitä AKL_ (MRL) 39 S:ssä säädetään yleiskaavan sisältövaatimuksesta.

Kaavamerkinnot ja -määräykset

ELY-keskus muistuttaa, että Ympäristöministeriön asetus maakunta-, yleis- ja asemakaavojen kaavamääräysten ja kaavakohteiden esitystavasta (Katja-asetus) astui voimaan 11.6.2024. Asetuksen myötä maankäyttö- ja rakennuslain (alueidenkäyttölain) mukaisissa kaavoissa käytettävistä merkinnöistä 31.3.2000 annettu ympäristöministeriön asetus kumottiin. Asetus sisältää siirtymäsäännöksen, jonka mukaan kumottua merkinnöistä annettua ympäristöministeriön asetusta voidaan asetuksesta tarkemmin ilmenevin reunaehdoin soveltaa vuoden 2028 loppuun asti.

Yhteenveto

ELY-keskus edellyttää kuntaa huomioimaan edellä lausutun asemakaavaehdotusta laadittaessa.

Vastine:

Merkittään tiedoksi. Lisätään kaavaselostukseen arviointi asemakaavaratkaisun suhteesta yleiskaavaan sekä perustelut yleiskaavasta poikkeavalle ratkaisulle. Huomioidaan yleiskaavan sisältövaatimukset.

4.) Paliskuntain yhdistys 29.4.2025

Asemakaavan muutosalue sijaitsee Ranuan kirkonkylällä Teeritiellä, 2. kunnanosan korttelissa 40. Alue sijaitsee kirkonkylässä keskeisellä paikalla Rovaniementien, Pudasjärventien, Keskustien ja Posiontien risteyksestä lounaaseen. Alueella sijaitsee Ranuan Infra Oy:n lämpölaitos. Suunnittelualueen rajauksen pinta-ala on 2,7 hehtaaria. Ranuan kunnan tytäryhtiö Ranuan Infra Oy suunnittelee uuden lämpölaitoksen rakentamista. Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa uuden lämpölaitoksen rakentaminen nykyisen laitoksen läheisyyteen ja varautua tuleviin tarpeisiin ja investointeihin.

Suunnittelualue sijoittuu Kuukkaan paliskunnan alueelle. Poronhoito on merkittävä elinkeino Ranuan kunnassa. Se on tärkeä työllistäjä paitsi suoraan, myös lihan ja muiden tuotteiden jalostuksen sekä matkailupalveluiden kautta. Poronhoito on myös merkittävä vetovoimatekijä kunnan vahvalle matkailulle. Poronhoito ylläpitää kunnan monipuolista elinkeinorakennetta. Erityisesti pienemmissä kylissä poronhoito on merkittävä työllistäjä ja elinvoimaisuuden, maisemakuvan ja turvallisuuden ylläpitäjä. Paliskunnan poronhoito perustuu porojen vapaaseen laiduntamiseen ja luonnonlaitumien ympärivuotiseen käyttöön.

Paliskuntain yhdistys lausuu asiassa yleisellä tasolla, sillä yhdistykseen tulee erilaisiin maankäytön hankkeisiin liittyen lausuntopyyntöjä vuosittain vajaa 100 ja määrä on nousussa. Resurssit eivät enää riitä yksityiskohtaiseen paneutumiseen yksittäisiin asemakaava-asioihin. Kaavoittajalla on selvitysvelvollisuus kaavan vaikutuksista. Vaikutukset on arvioitava riittävällä tarkkuudella yhteistyössä asianosaisen paliskunnan kanssa.

Kaavamenettelyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tulee olla alueen paliskunta merkittynä osalliseksi. Poronhoitoalueella osallinen on aina paliskunta, jonka alueelle hanke sijoittuu. Jos kaavan vaikutukset ulottuvat naapuripaliskuntiin, on heidät myös tulkittava osallisiksi.

Poronhoidon huomioon ottaminen kaavoituksessa

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto. Poronhoitolaki (PHL 848/ 1990) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa, Poronhoito-oikeus ja siihen kiinteästi kuuluva vapaa laidunnusoikeus on ikiaikainen nautintaoikeus, joka on suoraan poronhoitolailla turvattu erityinen oikeus (PHL 35). Poronhoito on "rasittanut" maanomistusoikeutta alusta lähtien. Vapaa laidunnusoikeus on poronhoidon olemassaolon ja kannattavuuden edellytys. Poronhoitolaissa luetellaan rajoitukset vapaaseen laiduntamiseen. Poronhoitolaissa (§35) säädetään myös, että suunnitellessaan valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa, Neuvottelut on todettu hyväksi keinoksi yhteensovittaa poronhoitoa ja muita maankäytön muotoja kaavoituksessa, vaikka kyse ei olisikaan valtion maista.

Poronhoitoalueen maakuntakaavoissa on poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytysten turvaamista edellyttäviä yleismääräyksiä sekä tarkempia määräyksiä esim. poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioonottamisesta ja säilyttämisestä. Voimassa olevan Rovaniemen ja Itä-Lapin maakuntakaavan koko kaava-alueella koskeva yleismääräys edellyttää: "Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkei-

Vastineet 7/2025

nojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet. Valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa,"

Alueidenkäyttölain 42§:n mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa asemakaavaa. Asemakaavoituksella ei saa vaikeuttaa yleiskaavan toteuttamista. Alueidenkäyttölain 9§:n mukaan asemakaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Alueidenkäyttölain mukaan "Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää." Kuukkaan paliskunnan osakkailla on alueella voimassa erityinen oikeus, poronhoito-oikeus, jolle ei saa asemakaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa.

Poroelinkeinosta tulisi kuvata asemakaavan valmisteluaineistossa seuraavia perusasioita:

- Asianomaisen paliskunnan perustiedot
- Kuvaus poronhoidon toiminnan luonteesta suunnittelu- ja kaavan vaikutusalueella
- Poronhoidon perusinfrastruktuurin kuvaus suunnittelu- ja kaavan vaikutusalueella
- Alueen sijoittuminen suhteessa porojen laiduntamiseen
- Alueen merkitys paliskunnan toiminnan kannalta:
 - Miten suuri osa paliskunnan poroista laiduntaa/käsitellään alueella?
 - Miten suurta osaa poronmistajista hanke koskee suoraan?
 - Jos alueelle sijoittuu poronhoidon rakenteita (esim. erotusaita, kämppä), mikä on niiden merkitys (pääaita vai vähemmän käytetty) paliskunnan poronhoidon kannalta?

Lisäksi kaavan valmisteluaineistoista tulee käydä ilmi, miten on arvioitu PHL 53§:n mukaisen neuvottelun tarve, neuvottelun suunniteltu tai toteutunut ajankohta, ja tarvittaessa, miten neuvottelu sovitetaan yhteen YVA- ja kaavamenettelyn kanssa.

Suosittelut aineistot ja/tai menetelmät vaikutusten arviointiin:

- Paliskuntain yhdistykset tilastot (Poromies-lehden vuoden 1. nro: tilastoliite)
- Paliskuntien tiedot: <https://paliskunnat.fi/py/paliskunnat/paliskuntien-tiedot/>
- Porotalouden paikkatietoaineisto
- Karttatyöskentely ja/tai poroisännän/paliskunnan edustajan/edustajien haastattelut
- Neuvottelut
- Paliskunnan lausunto

Paliskuntain yhdistys muistuttaa, että poronhoidolle keskeisillä laidunalueilla ja muilla toiminta-alueilla on kyettävä turvaamaan rauhallisuus ja yhtenäisyys sekä poronhoidon toiminnalliset edellytykset. Kaavassa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja rakenteet.

Vastineet 7/2025

Kaavoituksessa on erilaisia keinoja ottaa huomioon poronhoidolle tärkeitä asioita aluevarauksin, kaavamerkinnöin ja -määräyksin. Poronhoidon tarpeisiin voidaan esimerkiksi osoittaa alueita, jotka ovat poronhoidolle tärkeitä, kuten laidunalueita ja porojen kulku- tai kuljetusreittejä. Kaavamääräyksellä voidaan lisäksi turvata porojen kulkureitin säilyminen alueen läpi. Kaavan mahdollistamalla rakentamisella tai muulla toiminnalla ei saa pirstoa yhtenäisiä porolaidunalueita, katkaista porojen kulkureittejä tai kuljetusreittejä.

Alueen paliskunnan lausunnot ja kannanotot tulee ottaa huomioon painoarvoltaan merkittävinä kaavan valmistelussa.

Vastine:

Merkittään tiedoksi. Täydennetään kaavaselostusta poronhoidon nykytilan kuvauksella ja poronhoidon vaikutusten arvioinnilla.

5.) Caruna 30.4.2025

Nykyinen sähköverkko 20 kV / 0,4 kV

Kaava-alueella on Caruna Oy:n sähköjakeluverkkoa oheisen liitteen 1 mukaisesti. 20 kV johdot ovat sinisellä ja kV johdot vihreällä värillä. Ilmajohdot on esitetty yhtenäisellä viivalla ja maakaapelit katkoviivalla. Puistomuuntamot ovat violeteilla neliöillä.

Vaikutukset sähköjakeluun

Kaavamuutoksen myötä sähkönkäyttö voi kasvaa ja sen myötä voidaan alueelle tarvita uusia kaapelointeja.

Siirtokustannusten jako

Tarvittavat Caruna sähköverkon komponenttien siirrot tehdään Caruna toimesta ja siirtokustannuksista vastaa siirron tilaaja. Johtojen, muuntamoiden ja muiden komponenttien siirtojen edellytys on, että niille järjestyy uudet pystyt sijainnit.

Muuta huomautettavaa

Meillä ei ole muuta huomautettavaa ko. asemakaavaluonnoksesta.

Toivomme saavamme mahdollisuuden lausua ehdotusvaiheessa ja tiedoksi, kun kaava on vahvistettu.

Vastineet 7/2025

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

6.) Lapin liitto 5.5.2025

Lapin liitolla ei ole lausuttavaa Lämpölaitoksen asemakaavan valmisteluvaiheesta.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.